بسم الله الرحمن الرحیم

گزارش تجربیات کاری

تهیه کننده : عباسعلی معیری

سمت : کارشناس حسابداری اموال و تأسیسات

شرکت آب منطقه ای گلستان

سال : ۱۳۹۴

فهرست

عنوان	صفحه
سابقه کاری	۲
مقدمه	۲
شرح مشکل	۵
راه حل و پیشنهاد	۹
منابع	۳۰

الف) سابقه کاری در شرکت آب منطقه ای :

- کارشناس مالی
- رئیس اداره دفترداری شرکت
- رئیس اداره حسابداری اموال و تأسیسات
- رئیس اداره حسابداری عمومی گرگان
- مدیر امور درآمد و مشترکین
- کارشناس حسابداری انبار شرکت
- کارشناس حسابداری اموال و تأسیسات شرکت

ب) مقدمه :

شرکت آب منطقه ای گلستان در سال ۱۳۸۴ از مازندران تفکیک و رأساً مسئولیت خود را در حوزه استان گلستان عهده دار گردید. در آن تاریخ حسابداری اموال در استان گلستان وجود نداشت. لذا با انتقال سیستم حسابداری از آب مازندران که تحت DOS بود کار شروع شد. استقرار سیستم فوق ، مبنای شکل گیری نظام حسابداری آب منطقه ای گستان در همهٔ واحدها از جمله حسابداری اموال گردید. اما این سیستم فقط پایه کار را آماده می نمود. در سیستم حسابداری اموال پنجره ها و ارکانی وجود دارد که می بایست توسط مسئول اموال تعریف ، تقسیم بندی و تکمیل گردد. این ارکان شامل گروه دارایی ، نرخ استهلاک هر دارایی ، محل استقرار ، کد حساب و .... می باشد.

از همان ابتدای کار ، تقسیم بندی و تعاریفی که توسط آب مازندران ارائه شده بود دارای جامعیت و تناسب لازم نبوده و این مسئله باعث می شد سیستم حسابداری اموال روان و جامع نبوده و از فقدان هماهنگی اجزاء و ارکان رنج ببرد.

تشریح مشکلات فوق از آن جهت ضرورت دارد که در حال حاضر نیز این مسائل می توانند برای حسابداری اموال مشکل ساز باشند.

در حسابداری اموال چه نرم افزار قدیم چه نرم افزار جدید ، تعریف ارکان دارائیها توسط مسئول مربوطه صورت می گیرد. لذا می بایست :

- گروه دارائیها بر اساس استانداردها تعیین شود.
- گروه استهلاک بر اساس قانون تعیین شود.
- گروه دارائیها منطبق با کد حسابها باشد.
- تعریف محل استقرار چارچوب معینی داشته باشد.
- و مواردی از این قبیل که توسط مسئول اموال تعریف می شود.

اگر این تعاریف از فرآیند منسجم برخوردار باشد امکان توسعه و تنوع آن در مواجهه با مسائل جدید و پیش بینی نشده بیشتر خواهد بود و امکان گزارش گیری آسان و جامع فراهم می گردد. در غیر اینصورت سهل انگاریهای کوچک اولیه کار را در مراحل بالاتر با گره و مشکل مواجه خواهد کرد.

همچنانکه گفته اند :

خشت اول چون نهد معمار کج　　تا ثریا می رود دیوار کج

در سال ۱۳۹۰ با اعمال نظر مفید و سازنده‌ی وزارتخانه ، نرم افزار جدید حسابداری مربوط به شرکت همکاران سیستم برای کلیه شرکتهای آب منطقه ای کشور تعیین و نسبت به نصب و استقرار آن اقدام گردید.

باز هم پایه کار فراهم گردید بشکلی مدرن تر. اما باز هم تعریف ارکان حسابداری اموال به عهده مسئول اموال سپرده شد. مسئول اموال هر استان بسته به تجربه و سلیقه خود نسبت به تعریف ارکان حسابداری اموال و سپس تکمیل اطلاعات دارایی ثابت اقدام نموده است.

دستو العمل دارایی های ثابت که قبلاً توسط وزارت نیرو ارسال شده بود قدمت ۲۰ ساله داشته و کاربرد لازم در سیستم جدید را ندارد. یکسان سازی نرم افزار حسابداری اموال در کل شرکت های آب منطقه ای کشور مشکل حسابداری اموال را حل نمی کند بلکه نیاز به یکسان سازی ارکان و پارامترهای شکل گیری حسابداری اموال می باشد. لذا نظام حسابداری اموال نیاز به تکمیل دارد و روش و نحوهٔ طبقه بندی و گروه بندی اقسام مختلف داراییها هنوز معین نشده است. لازم است یادآور گردد چنانچه تعریف ارکان حسابداری اموال منسجم ، معنی دار ، منطبق نباشد نمی‌توان از نرم افزار حسابداری اموال انتظار سلامت ، هماهنگی و انسجام را داشت و نیز نمی توان گزارشات دقیق ، جامع ، آسان و سریع از آن اخذ کرد. ضمن اینکه کاربر با اطلاعات پراکنده و گزارشات نامتقن مواجه خواهد شد.

در این تحقیق سعی شده پیشنهادی کاربردی از ارکان حسابداری اموال ارائه شود بطوریکه ارتباط معنی داری با کد حساب ها و بخش های مختلف آب داشته و همسو با

قوانین و مقررات باشد. قابلیت جمع بندی و تطبیق گزارشات همه استانها را داشته از کاربری روان وسریع برخوردار باشد.

امید آنکه توسط شرکت محترم مدیریت منابع آب ، مصوب و در همه شرکتهای آب منطقه ای بکار گرفته شود.

ج) شرح مشکل :

نرم افزار حسابدای اموال که توسط شرکت همکاران سیستم طراحی و نصب شده است ، نرم افزار خوبی است.

در این نرم افزار جایگاهی (پنجره ای) تحت عنوان «گروه» مشخص شده است. در این پنجره دو موضوع اصلی تعریف شده است :

۱- نرخ استهلاک دارایی

۲- اینکه این دارایی درچه مجموعه ای از دارائیها به لحاظ نوع قرار می گیرد. مثل (سدهای انحرافی) (سدهای مخزنی) (اثاثه برقی) (اثاثه غیربرقی) و غیره.

لازم به ذکر است این دو موضوع گرچه با هم سنخیت دارند ولی با هم تطبیق ندارند.

به چه معنی ؟

اولاً گرچه طبق قوانین استهلاک ، نرخ استهلاک برای یک گروه از دارائیها (مثلاً ساختمان) یکسان است اما در واقعیت چنین نیست.

در واقعیت عمر مفید ساختمانها توسط ارزیاب تعیین می شود. (در زمان شروع بهره برداری یا در زمان تجدید ارزیابی دارائیهای ثابت)

در زمان ارزیابی شاهد بوده ایم که عمر مفید بعضی از ساختمانها ۱۲ سال ، ۱۳ سال ، ۲۷ سال ، ۲۸ سال ، ... ارزیابی شده اند.

این بدان معنی است که مسئول اموال می بایست برای یک نوع از دارایی ، تعداد زیادی گروه و نرخ استهلاک در نرم افزار تعریف نماید. در صورتیکه در قانون مالیاتهای مستقیم فقط یک عمر مفید و یک نرخ استهلاک برای آن در نظر گرفته شده است.

حال می خواهیم گزارش از ساختمانهای شرکت تهیه نماییم. می بایست از «تمام گروههای» فوق گزارش تهیه نموده تا بتوان مثلاً گزارش ساختمانهای بخش تولید آب را بدست آوریم. حال می بایست همین راه را برای تمام گروههای ساختمان بخش انتقال آب طی نمود. سپس بسراغ گروههای ساختمان بخش بهره برداری آب و همینطور بخش حفاظت آب – بخش مطالعات آب – بخش عمومی رفته و گزارش تهیه نمود تا به گزارش نهایی برسیم. جمع بندی و تلخیص گزارشها یک مسئله ، کاهش سرعت و دقت یک مسئله – افزایش هزینه چاپ و کاغذ یک مسئله و اتلاف وقت مسئله دیگر.

در اینجا (ساختمان) یک مثال بوده است :

چنانچه بخواهیم صورت ریز وسایل کامپیوتری شرکت را بدست آوریم. می بایست همین پروسه طی شود.

چنانچه بخواهیم صورت ریز وسایل رفاهی شرکت را بدست آوریم. همین پروسه و چنانچه بخواهیم هر صورت ریز خاصی از دارایی را بدست آوریم. همین پروسه بایست تکرار شود.

امروزه که افزایش سرعت و کاهش هزینه از ضروریات هر سازمان شده ، لازم است راهکارهای موثر برای این مسائل بکار گرفته شود.

دوماً تحمیل نرخ استهلاک به گروه دارایی باعث خشک و انعطاف ناپذیری گروه دارایی از یک طرف و اجبار در ایجاد مجدد گروه دارایی برای سایر نرخ های استهلاک از طرف دیگر می شود. بطوریکه بعضاً کاربر ناچار است برای درج هر دارایی (بخصوص در بخش ساختمان و تأسیسات) یک گروه دارایی ایجاد نماید.

برای روشن شدن موضوع در اینجا یک مثال از یک گروه دارایی آورده شده است :

در قانون مالیاتهای مستقیم یک گروه دارایی بعنوان ساختمانهای بتونی در نظر گرفته شده است ، با عمر مفید حداکثر ۳۰ سال.

اما در نرم افزار ناچار به ایجاد گروههای زیر با کدهای متفاوت هستیم :

- گروه ساختمانهای بتونی تولید آب با عمر مفید ۱۲ سال
- گروه ساختمانهای بتونی تولید آب با عمر مفید ۱۳ سال
- گروه ساختمانهای بتونی تولید آب با عمر مفید ۱۴ سال
- گروه ساختمانهای بتونی تولید آب با عمر مفید ۱۵ سال
- .
- .

- ۰
- ۰

- گروه ساختمانهای بتونی انتقال آب با عمر مفید ۱۲ سال
- گروه ساختمانهای بتونی انتقال آب با عمر مفید ۱۳ سال
- ۰
- ۰
- ۰
- ۰

یعنی تکرار یک گروه ساختمانهای بتونی برای اقسام عمر مفیدهایی که در فهرست ساختمانهای بتنی شرکت وجود دارد. تازه پس از آن بایست همین کار را برای ساختمانهای آجری نماییم.

و البته این روند غیر منطقی و غیر معقولی است که ما ناچاریم برای سایر دارائیها نیز برویم. امری نشدنی که همواره کاربر را ناچار می کند از راههای غیر استاندارد و ناموزون برای تعریف گروهها استفاده کند و در همین جا اجزای حسابداری اموال با اختلاط و در هم ریختگی مواجه خواهد شد.

راه حل و پیشنهاد :

در این راستا ابتدا می بایست پنجره گروه ، ریز و شفاف گردد. بدین منظور « گروه» می بایست به دو قسمت تفکیک شده و بصورت دو پنجره مجزا در نرم افزار گنجانده شود :

۱- گروه استهلاک

۲- گروه دارایی

لذا راه حل در دو قسمت ارائه می گردد :

قسمت ۱- گروه استهلاک :

گروه استهلاک فقط براساس عمر مفید و نرخ استهلاک تعریف می شود. می‌دانیم دارائی های ثابت مشهود شرکت های آب منطقه ای به ۶ بخش تقسیم می‌شود : بخش تولید آب – انتقال آب – بهره برداری آب – حفاظت منابع آب- مطالعات منابع آب – عمومی .

دارائیهای هر بخش نیز به ۸ عنوان تقسیم می گردد : زمین – ساختمان – تاسیسات- ماشین آلات و تجهیزات – وسائط نقلیه – اثاثه – ابزار و لوازم فنی.

ضمناً در نرم افزار همکاران سیستم «کد حسابهای دارائی های ثابت مشهود طبقه بندی شده ، شرکت های آب منطقه ای» به شرح زیر است :

۱ ۰ ۰ ۱ ۱ ۱	زمین (تولید آب)
۲ ۰ ۰ ۱ ۱ ۱	ساختمان (تولید آب)

.

.

.

۱ ۱ ۸ ۰ ۰ ۷ ابزار و لوازم فنی (بخش عمومی)

۱ ۱ ۸ ۰ ۰ ۸ سایر دارائیها

که در مجموع کدینگ حسابها در حدود پنجاه ردیف می باشد.

در کدینگ حسابها رقم سوم کد حساب معرف بخش مربوطه است :

۱ ۱ ۱ ۰ ۰ ۱ مربوط به بخش تولید آب

۱ ۱ ۳ ۰ ۰ ۱ مربوط به بخش انتقال آب

.

.

.

۱ ۱ ۸ ۰ ۰ ۱ مربوط به بخش عمومی

حال به سراغ گروه استهلاک می رویم :

گروه استهلاک از ۴ رقم تشکیل می شود . □□□□

برای تعیین گروه استهلاک هر یک از چهار رقم فوق را تعریف می نماییم .

رقم اول آن موید بخش مربوطه است . این رقم مأخوذ زا رقم سوم کد حساب و همسان آن می باشد.

عدد ۱ در رقم اول گروه استهلاک معرف بخش تولید آب است. [ ][ ][ ][۱]

عدد ۳ در رقم اول گروه استهلاک معرف بخش انتقال آب است. [ ][ ][ ][۳]

.

.

.

عدد ۸ در رقم اول گروه استهلاک معرف بخش عمومی است . [ ][ ][ ][۸]

مجدداً به کدینگ حسابها بر می گردیم .

در کدینگ حسابها رقم ششم معرف عنوان مربوطه است :

۱ ۰ ۰ ۱ ۱ ۱ مربوط به زمین

۲ ۰ ۰ ۱ ۱ ۱ مربوط به ساختمان

.

.

.

۷ ۰ ۰ ۱ ۱ ۱ مربوط به ابزار و لوازم فنی

۸ ۰ ۰ ۱ ۱ ۱ مربوط به سایر دارائی ها

گفتیم گروه استهلاک از ۴ رقم تشکیل می شود :

رقم دوم آن موید عنوان مربوطه است این رقم مأخوذ است از رقم ششم کد حساب و همسان آن می باشد.

عدد ۱ در رقم دوم گروه استهلاک معرف عنوان زمین است . [ ] [ ] [۱] [ ]

عدد ۲ در رقم دوم گروه استهلاک معرف عنوان ساختمان است. [ ] [ ] [۲] [ ]

عدد ۷ در رقم دوم گروه استهلاک معرف عنوان ابزار و لوازم فنی است. [ ] [ ] [۷] [ ]

عدد ۸ در رقم‌دوم‌گروه استهلاک معرف عنوان سایردارائیهای ثابت مشهود است. [ ] [ ] [۸] [ ]

دو رقم آخر گروه استهلاک را نیز براساس عمر مفید دارایی تعیین می نماییم :

وقتی عمر مفید دارایی ۴ سال ارزیابی شده است . [۴] [۰] [ ] [ ]

وقتی عمر مفید دارایی ۲۱ سال ارزیابی شده است . [۱] [۲] [ ] [ ]

وقتی عمر مفید دارایی ۷۵ سال ارزیابی شده است . [۵] [۷] [ ] [ ]

به این ترتیب هر گروه استهلاک روشنگر خصوصیات و جایگاه یک دارایی ثابت خواهد بود لذا چنانچه برای یک دارایی ثابت گروه استهلاک ۳۳۷۵ باشد .

۳ ۳ ۷ ۵

دارای عمر مفید ۷۵ سال تاسیسات بخش انتقال آب

به معنی آن است که این دارایی یکی از تاسیسات بخش انتقال آب می باشد با عمر مفید ۷۵ سال .

یا ۸۲۰۸ :

۸ ۲ ۰ ۸

عمر مفید ۸ سال ساختمان بخش عمومی

به معنی آنکه این دارایی یکی از ساختمان های بخش عمومی بوده با عمر مفید ۸ سال.

برای دارایی های زمین که استهلاکی ندارند در دو رقم آخر می توان بطور قراردادی عدد ۱۱ یا ۰۰ را در نظر گرفت.

به این ترتیب شرح گروههای استهلاک برای شرکت های آب منطقه ای به شرح زیر خواهد بود :

کد و شرح گروههای استهلاک

طبقه	گروه استهلاک	شرح
۱۱		زمین بخش تولید آب
	۱۱۱۱	زمین بخش تولید آب
۱۲		ساختمان بخش تولید آب
	۱۲۰۲	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
	۱۲۰۳	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۳ سال
	۱۲۰۴	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۴ سال
	۱۲۰۵	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۵ سال
	۱۲۰۸	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۸ سال
	۱۲۱۰	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۱۰ سال
	۱۲۱۲	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۱۲ سال
	۱۲۱۵	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۱۵ سال
	۱۲۲۰	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۲۰ سال
	۱۲۲۵	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۲۵ سال
	۱۲۳۰	ساختمان بخش تولید آب با عمر مفید ۳۰ سال
۱۳		تأسیسات بخش تولید آب
	۱۳۰۲	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
	۱۳۰۴	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۴ سال
	۱۳۰۵	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۵ سال
	۱۳۰۸	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۸ سال
	۱۳۱۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۱۰ سال
	۱۳۱۲	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۱۲ سال

	۱۳۱۵	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۱۵ سال
	۱۳۲۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۲۰ سال
	۱۳۲۵	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۲۵ سال
	۱۳۳۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۳۰ سال
	۱۳۳۵	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۳۵ سال
	۱۳۴۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۴۰ سال
	۱۳۵۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۵۰ سال
	۱۳۶۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۶۰ سال
	۱۳۷۰	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۷۰ سال
	۱۳۷۵	تأسیسات بخش تولید آب با عمر مفید ۷۵ سال
۱۴		ماشین آلات و تجهیزات بخش تولید آب
	۱۴۰۲	ماشین آلات و تجهیزات بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
	۱۴۰۳	ماشین آلات و تجهیزات بخش تولید آب با عمر مفید ۳ سال
	۱۴۰۴	ماشین آلات و تجهیزات بخش تولید آب با عمر مفید ۴ سال
	۱۴۰۵	ماشین آلات و تجهیزات بخش تولید آب با عمر مفید ۵ سال
۱۵		وسائط نقلیه بخش تولید آب
	۱۵۰۲	وسائط نقلیه بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
	۱۵۰۳	وسائط نقلیه بخش تولید آب با عمر مفید ۳ سال
	۱۵۰۴	وسائط نقلیه بخش تولید آب با عمر مفید ۴ سال
	۱۵۰۵	وسائط نقلیه بخش تولید آب با عمر مفید ۵ سال
۱۶		اثاثه و منصوبات بخش تولید آب
	۱۶۰۲	اثاثه و منصوبات بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
	۱۶۰۳	اثاثه و منصوبات بخش تولید آب با عمر مفید ۳ سال

	۱۶۰۴	اثاثه و منصوبات بخش تولید آب با عمر مفید ۴ سال
	۱۶۰۵	اثاثه و منصوبات بخش تولید آب با عمر مفید ۵ سال
	۱۶۰۸	اثاثه و منصوبات بخش تولید آب با عمر مفید ۸ سال
۱۷		ابزار و لوازم بخش تولید آب
	۱۷۰۲	ابزار و لوازم بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
	۱۷۰۳	ابزار و لوازم بخش تولید آب با عمر مفید ۳ سال
	۱۷۰۴	ابزار و لوازم بخش تولید آب با عمر مفید ۴ سال
	۱۷۰۵	ابزار و لوازم بخش تولید آب با عمر مفید ۵ سال
۱۸		سایر دارائیهای ثابت مشهود بخش تولید آب
	۱۸۰۲	سایر دارائیهای ثابت مشهود بخش تولید آب با عمر مفید ۲ سال
۳۱		زمین بخش انتقال آب
	۳۱۱۱	زمین بخش انتقال آب
۳۲		ساختمان بخش انتقال آب
	۳۲۰۲	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال
	۳۲۰۳	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۳ سال
	۳۲۰۴	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۴ سال
	۳۲۰۵	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۵ سال
	۳۲۰۸	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۸ سال
	۳۲۱۰	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۱۰ سال
	۳۲۱۲	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۱۲ سال
	۳۲۱۵	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۱۵ سال
	۳۲۲۰	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۲۰ سال
	۳۲۲۵	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۲۵ سال

	۳۲۳۰	ساختمان بخش انتقال آب با عمر مفید ۳۰ سال
۳۳		تأسیسات بخش انتقال آب
	۳۳۰۲	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال
	۳۳۰۴	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۴ سال
	۳۳۰۵	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۵ سال
	۳۳۰۸	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۸ سال
	۳۳۱۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۱۰ سال
	۳۳۱۲	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۱۲ سال
	۳۳۱۵	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۱۵ سال
	۳۳۲۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۲۰ سال
	۳۳۲۵	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۲۵ سال
	۳۳۳۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۳۰ سال
	۳۳۳۵	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۳۵ سال
	۳۳۴۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۴۰ سال
	۳۳۵۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۵۰ سال
	۳۳۶۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۶۰ سال
	۳۳۷۰	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۷۰ سال
	۳۳۷۵	تأسیسات بخش انتقال آب با عمر مفید ۷۵ سال
۳۴		ماشین آلات و تجهیزات بخش انتقال آب
	۳۴۰۲	ماشین آلات و تجهیزات بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال
	۳۴۰۳	ماشین آلات و تجهیزات بخش انتقال آب با عمر مفید ۳ سال
	۳۴۰۴	ماشین آلات و تجهیزات بخش انتقال آب با عمر مفید ۴ سال
	۳۴۰۵	ماشین آلات و تجهیزات بخش انتقال آب با عمر مفید ۵ سال

۳۵		وسائط نقلیه بخش انتقال آب
	۳۵۰۲	وسائط نقلیه بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال
	۳۵۰۳	وسائط نقلیه بخش انتقال آب با عمر مفید ۳ سال
	۳۵۰۴	وسائط نقلیه بخش انتقال آب با عمر مفید ۴ سال
	۳۵۰۵	وسائط نقلیه بخش انتقال آب با عمر مفید ۵ سال
۳۶		اثاثیه و منصوبات بخش انتقال آب
	۳۶۰۲	اثاثیه و منصوبات بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال
	۳۶۰۳	اثاثیه و منصوبات بخش انتقال آب با عمر مفید ۳ سال
	۳۶۰۴	اثاثیه و منصوبات بخش انتقال آب با عمر مفید ۴ سال
	۳۶۰۵	اثاثیه و منصوبات بخش انتقال آب با عمر مفید ۵ سال
	۳۶۰۸	اثاثیه و منصوبات بخش انتقال آب با عمر مفید ۸ سال
۳۷		ابزار و لوازم فنی بخش انتقال آب
	۳۷۰۲	ابزار و لوازم فنی بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال
	۳۷۰۳	ابزار و لوازم فنی بخش انتقال آب با عمر مفید ۳ سال
	۳۷۰۴	ابزار و لوازم فنی بخش انتقال آب با عمر مفید ۴ سال
	۳۷۰۵	ابزار و لوازم فنی بخش انتقال آب با عمر مفید ۵ سال
۳۸		سایر دارائیهای ثابت مشهود بخش انتقال آب
	۳۸۰۲	سایر دارائیهای ثابت مشهود بخش انتقال آب با عمر مفید ۲ سال

این روند برای دارائیهای ثابت مشهود طبقه بندی شده در بخش های دیگر یعنی بخش بهره برداری منابع آب ، حفاظت ، مطالعات ، عمومی نیز تعمیم می یابد.

پس از آن می رسد به دارائیهای نامشهود که چون در گروه های فوق از ارقام با پیش شماره ۹ استفاده نشده است لذا این پیش شماره برای آنها در نظر گرفته می شود :

کد و شرح گروههای استهلاک

طبقه	گروه استهلاک	شرح
۹۱		حق الامتیاز برق
	۹۱۱۱	حق الامتیاز برق
۹۲		حق الامتیاز گاز
	۹۲۱۱	حق الامتیاز گاز
۹۳		حق الامتیاز آب
	۹۳۱۱	حق الامتیاز آب
۹۴		حق الامتیاز اینترنت
	۹۴۱۱	حق الامتیاز اینترنت
۹۵		حق الامتیاز تلفن
	۹۵۱۱	حق الامتیاز تلفن
۹۶		نرم افزارهای رایانه ای
	۹۶۰۲	نرم افزارهای رایانه ای با عمر مفید ۲ سال
	۹۶۰۳	نرم افزارهای رایانه ای با عمر مفید ۳ سال
	۹۶۰۴	نرم افزارهای رایانه ای با عمر مفید ۴ سال
۹۷		سرقفلی محل کسب وکار
	۹۷۱۱	سرقفلی محل کسب وکار
۹۹		سایر دارائیهای نامشهود
	۹۹۱۱	سایر دارائیهای نامشهود

تذکر ۱ : چنانچه در جدول فوق مشاهده می شود بعنوان مثال برای ساختمان ، عمر مفید ۱۷ سال در نظر گرفته نشده است ولی ممکن است توسط ارزیاب ، عمر مفید یک ساختمان ۱۷ سال در نظر گرفته شود. راه کار چیست؟

در اینجا دو راه وجود دارد :

راه اول – تبصره ۱۳ جدول اصلاحی استهلاک موضوع ماده ۱۵۱ قانون مالیات های مستقیم می گوید : « مؤسسات مجاز می باشند که دارائیهای استهلاک پذیر خود را بیش از مدت و یا با نرخی کمتر از نرخ های مقرر در این جدول مستهلک نمایند.»

لذا در این بند به مسئول اموال اجازه داده می شود طبق تبصره فوق از اولین گروه بعد از گروه ۱۷ سال استفاده نماید که می شود گروه ساختمان با عمر مفید ۲۰ سال. همچنانکه مستحضرید ، اداره دارایی نسبت به افزایش عمر مفید دارایی که منجر به کاهش هزینه استهلاک می شود موافقت دارد ولی با کاهش عمر مفید دارایی مخالف است.

راه دوم – مسئول اموال برای این ساختمان نسبت به ایجاد گروه جدید اقدام می نماید. مثلاً چنانچه این ساختمان در بخش تولید آب باشد ، مسئول اموال یک گروه به شماره ۱۲۱۷ ایجاد و این دارایی را در این گروه قرار می دهد.

در شرایط عادی راه دوم پیشنهاد نمی شود چرا که ضرورت نداشته و باعث ازدحام در ایجاد گروهها خواهد شد. لذا راه اول ترجیح داده می شود ولی در صورت لزوم می توان از راه دوم استفاده کرد. به هر حال هر دو راه مطابق قانون و روش های مالی می باشد.

تذکر ۲ : برای شرکت های آب منطقه ای کما فی السابق روش استهلاک مستقیم می باشد.

قسمت۲- گروه دارایی:

گروه دارائی امری است منفک از گروه استهلاک که بیانگر نوع و خصوصیات هر دارایی می باشد.

لذا با ایجاد گروه دارایی می توان هر دارایی را در یک گروه خاص منظور و طبقه بندی و کنترل دارائیها را در این مسیر قرار داد.

بر اساس دارائیهای شرکت های آب منطقه‌ای و نیز بر اساس لیست کالاهای تعریف شده در اداره دارایی جهت طرح های تملک دارائیهای سرمایه ای و نیز با توجه به تقسیم بندی دارائیها در قانون مالیاتهای مستقیم تقسیم بندی زیر از دارائیها تهیه و تحت عنوان «گروه دارائیها» برای شرکت های آب منطقه ای پیشنهاد می گردد :

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
زمین(۱)	۱۱۱۰	زمین اداری امورات
	۱۱۲۰	زمین محوطه اداری سد
	۱۱۳۰	زمین بهره برداری سد
	۱۱۴۰	زمین ایستگاههای آب سنجی
	۱۱۵۰	زمین ایستگاههای تبخیر سنجی
	۱۱۶۰	زمین محوطه چاه
	۱۹۱۰	سایر زمینها

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
ساختمان (۲)	۲۱۱۱	ساختمان بتونی
	۲۱۱۲	ساختمان فلزی
	۲۱۱۳	ساختمان آجری
	۲۱۲۰	وسایل حرارتی ساختمان
	۲۱۳۰	وسایل برقی ساختمان
	۲۱۴۰	وسایل آبرسانی ساختمان
	۲۱۵۰	وسایل مخابراتی ساختمان
	۲۱۶۰	جاده
	۲۱۷۰	پل
	۲۱۸۰	محوطه سازی و خیابان
	۲۹۱۰	سایر ساختمانها

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
تأسیسات (۳)	۳۱۱۱	سدهای مخزنی بزرگ
	۳۱۱۲	سدهای مخزنی کوچک
	۳۱۲۰	سدهای لاستیکی
	۳۱۳۰	سدهای انحرافی
	۳۱۴۰	شبکه مدرن آب (با دریچه – چک – دراپ - ...)
	۳۱۵۰	دریچه – چک – دراپ
	۳۱۶۰	کانال
	۳۱۷۰	لوله های انتقال آب – ناوآب بر
	۳۱۸۰	ایستگاه پمپاژ
	۳۱۹۱	مخازن ذخیره آب (بتونی)
	۳۱۹۲	مخازن ذخیره آب (فلزی)
	۳۲۰۰	چاه و تأسیسات مربوطه
	۳۲۱۰	کنتورهای آب
	۳۲۲۰	تأسیسات برقی چاهها
	۳۲۳۰	خط انتقال برق
	۳۳۰۰	ایستگاههای آب سنجی
	۳۳۱۰	ایستگاههای تبخیرسنجی
	۳۹۱۰	سایر تأسیسات

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
ماشین آلات و تجهیزات (۴)	۴۱۱۰	ماشین آلات و دستگاهها (تصفیه آب– جذب اتمی– دستگاه جوش – دستگاه حفاری– مونیتورینگ– بتونیر– کف شور و ساب– جی پی اس – ...)
	۴۱۲۰	ماشین آلات حفاری – راهسازی – ساختمانی
	۴۱۳۰	ماشین آلات کشاورزی
	۴۱۴۰	قایق لایروب
	۴۹۱۰	سایر ماشین آلات

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
وسائط نقلیه سبک و سنگین (۵)	۵۱۱۰	انواع دوچرخه و موتورسیکلت
	۵۱۲۰	خودرو سواری
	۵۱۳۰	مینی بوس و اتوبوس
	۵۱۴۰	خودرو باری (وانت – کامیون – ...)
	۵۱۵۰	ماشین های خدماتی(لودر– بولدزر– جرثقیل– گریدر– غلطک– تراکتور – ...)
	۵۱۶۰	وسائط نقلیه دریایی
	۵۹۱۰	سایر وسائط نقلیه

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
اثاثه و منصوبات (۶)	۶۱۱۰	وسایل ارتباطی و مخابراتی
	۶۱۲۰	وسایل صوتی و تصویری رسانه ای (رادیو- تلویزیون – پروژکتور- ویدئو- آنتن – رسیور- ...)
	۶۱۳۱	وسایل برقی و باطری اداری (چاپگر- فتوکپی – ماشین حساب - ...)
	۶۱۳۲	وسایل برقی و باطری رفاهی (کولر- یخچال– موتوربرق– بخاری برقی– اسپیلت - ...)
	۶۱۴۰	وسایل غیربرقی (کتابخانه – کمد- میز- صندلی – کانکس – تابلو- پرده – کپسول آتش نشانی - ...)
	۶۱۵۰	وسایل گازسوز (اجاق گاز – بخاری گاز – آبگرمکن - ...)
	۶۱۶۰	وسایل رایانه (رایانه – مونیتور – سوئیچ – سرور – صفحه کلید – فلش – اسپیکر – اسکنر- ...)
	۶۱۷۱	فرش دستی
	۶۱۷۲	فرش ماشینی
	۶۱۸۰	وسایل ورزشی
	۶۱۹۰	وسایل صوتی و موسیقی (بلندگو – آمپلی فایر – میکروفون - ...)
	۶۲۰۰	وسایل پزشکی
	۶۲۱۱	دوربین عکاسی – لنز - ...
	۶۲۱۲	دوربین فیلمبرداری– لنز - ...
	۶۲۱۳	دوربین مساحی– لنز - ...
	۶۲۱۴	دوربین چشمی و نجومی– لنز - ...
	۶۲۱۵	دوربین نقشه برداری– لنز - ...
	۶۲۲۰	کتاب
	۶۹۱۰	سایر اثاثه

تقسیم بندی دارائیها (نوع دارائیها بر اساس اولویت های شرکتهای آب منطقه ای)

حساب	گروه دارایی	شرح دارایی
ابزار و لوازم فنی (۷)	۷۱۱۰ ۷۱۲۰ ۷۹۱۰	وسایل آزمایشگاهی وسایل مطالعاتی (تبخیر سنج – بادنما – آفتاب نگار - ...) سایر ابزارها
سایر داراییهای ثابت مشهود (۸)	۸۱۱۰	سایر دارائیهای ثابت مشهود

کدهای خالی بین گروه ها ظرفیت لازم جهت ایجاد گروه های جدید در صورت مواجهه با دارائی ها و اقلام جدید را در بین گروه های موجود فراهم می سازد.

به این ترتیب یک دارایی در هر یک از بخشهای تولید ، انتقال ، بهره برداری ، حفاظت ، مطالعات و عمومی که باشد دارای گروه دارایی یکسان خواهد بود.

در نتیجه گروه دارایی ، همه‌ی دارائیهای گروه خود را در کل شرکت آب منطقه ای هر چند مربوط به بخشهای مختلف باشد ، نشان خواهد داد.

نکات قابل ذکر :

نکته ۱- گروه دارائیها می بایست در پنجره ای جدا در نرم افزار حسابداری اموال پیش بینی و ایجاد شود.

نکته ۲- اگر تذکر ۱ اجرایی نشود ناچار کاربر می بایست در پنجره شرح دارایی ابتدا کد گروه دارایی را درج و سپس شرح دارایی را تکمیل نمایند. با اینکار کاربر می تواند هنگام اخذ گزارش از گروه دارایی ، کد گروه ها را جستجو و به این طریق گزارش کل دارائیهای گروه را بدست آورد.

نکته ۳- برای آنکه نام گروه استهلاک با نام گروه دارایی اشتباه نشود بهتر است بجای نام گروه استهلاک از نام نرخ استهلاک استفاده شود.

به این ترتیب با تفکیک گروه استهلاک از گروه دارایی هر مال در جایگاه خود قرار گرفته بطوریکه جایگاه آن بیانگر نوع و عمرمفید و مجموعه آن خواهد بود. چنانچه این تقسیم بندی در نرم افزار حسابداری اموال استفاده شود آنگاه چنانچه بخواهیم بعنوان مثال به صورت ریز ساختمانهای بتونی شرکت دست یابیم گزارشی از کد ۲۱۱۱ تهیه می نماییم .

چنانچه بخواهیم بعنوان مثال به صورت ریز کل ساختمانهای شرکت دست یابیم گزارشی از کدهای بین ۲۱۱۱ تا ۲۱۱۳ تهیه می نماییم.

به این ترتیب و با ظرفیت های ایجاد شده ، تنوع و گسترش دارایی ها و مواجهه با هر مسئله جدید ، مانعی در طبقه بندی و گروه بندی دارائیها ایجاد نخواهد کرد.

در پایان از مجموعه‌ی مسئولین محترم در ایجاد این فرصت تشکر و آرزوی پیروزی برای ایران اسلامی و تلاشگران این عرصه را دارم.

عباسعلی معیری

۱۳۹۴/۹/۳۰

منابع :

- قانون مالیاتهای مستقیم
- دستورالعمل دارائیهای ثابت وزارت نیرو
- لیست کالاهای تعریف شده در نرم افزار طرحهای تملک دارائیهای سرمایه ای